

Sproglig udvikling

Strategiske mål

- At børnene skal have mulighed for at udvikle deres sprog igennem alle hverdagens aktiviteter.
- At børnene udvikler et rigt sprog, med et stort og varieret ordforråd og bliver sprogligt nysgerrige.
- At børnene bliver i stand til at bruge sproget konstruktivt i relationen med andre og indgår i samtaler hvor der tales, lyttes, stilles spørgsmål og gives svar.
- At børnene kontinuerligt får tilbudt oplæsning og stifter bekendtskab med det skrevne sprog og bogstaver.

Sammenhæng

I dag er der i samfundet stort fokus på arbejdet med børns sproglige udvikling, da det har stor betydning ift. barnets skolegang og fremtidige uddannelse. I vores institution har vi p.t. forholdsvis mange børn, som har sproglige vanskeligheder og mange børn med dansk som andet sprog. Vi har derfor valgt at have særlig fokus på sprogarbejdet.

Læringsmål

0-1 År :Pludresprog med noget form, viser interesse for kommunikation og samspil/relation
1-2 År :Begyndende ordforråd, stiller spørgsmål, et til tre ords sætninger, genkender navne/genstande, forstår simple instruktioner.
2-3 År :Hastigt voksende ordforråd, 2-4 ords sætninger, tydeligere udtale, større sprogforståelse, deltage i samtale, lege med sproget, bruge sproget socialt på eget initiativ.
3-4 År :Længere sætninger, sætte ord på behov, kan indgå i mere komplekse samtaler, begynde at indgå i forhandlinger.
4-5 År :Udtale næsten alle sproglyde korrekt. Korrekt opbyggede 8 ords sætninger, ofte flere. Bruge sproget til at løse konflikter og indgå i sociale relationer.

Igennem forskellige aktiviteter i hverdagen arbejdes der med at stimulere børnenes sproglige udvikling, for derigennem at give dem en større forståelse for det talte og skrevne sprog. Det forgår både i planlagte aktiviteter, i barnets frie leg og i samværet.

Tiltag

- Arbejdet med at støtte barnets sproglige udvikling skal foregå positivt og anerkendende, og ud fra hvor det enkelte barn befinder sig i sin udvikling.
- Sprogstimuleringen skal tage udgangspunkt i børnenes potentialer og forskelligheder. Børnene skal udfores til at lære nyt ud fra eget niveau (differentieret læring) og børnene skal ikke nødvendigvis lære det samme på samme tidspunkt.
- Personalet skal fungerer som afgørende rollemodeller i.f.t sprogbrug, ordvalg, sætninger. Børnene skal bruge digitale medier på en måde som understøtter den sproglige udvikling.

Planlagt pædagogisk praksis

- Personalet skal have fokus på og understøtte den potentielle sproglige udvikling som ligger i alle hverdagens aktiviteter.
- Børn skal præsenteres for begreber mange gange før det lagres som læring. Vi skal gentage så ofte, som barnet har brug for/lyst til.
- Vi skal arbejde med konkrete emner over en periode.
- Vi skal præsentere børnene for nye ting og tiltag, der vil udvide deres begrebsverden.

Personalet skal bruge de understøttende sprogstrategier og arbejde med sprogstimulering på følgende måder:

- **Følge barnets interesse.**
- **Hjælpe barnet med at sætte ord på** handlinger, følelser, konkrete og oplevelser.
- **Giv barnet den tid, det har brug for til at svare.** Et svar kan være en lyd, en bevægelse eller et blik.
- **Fortolke og udvide hvad barnet siger.** Brug et varieret ordvalg, og tilbyd lige lidt mere end barnet kender i forvejen. Eks: Barn siger: "ko", den voksne siger: "ja det er en malkeko"
- **Bruge åbne spørgsmål.** "hvad skete der så", "hvad gjorde du" osv. Spørgsmål som ikke kan besvares med ja eller nej.
- **Relatere til noget barnet kender.** Samtal med barnet, spørg ind til det som interesserer barnet eller som det har oplevet.
- **Forklare ord barnet ikke kender i forvejen.** Brug konkrete og visualiser det der tales om. Billeder og ting kan repræsenterer f.eks. sange. Tænk i sanser: syn, høre, føle, smage og lugte.
- **Udnytte de sproglige kompetencer som barnet har i forvejen.**
- **Leg med sproget når det er muligt.** Leg med vrøvlord, rim og remser (husk også hvad der ikke rimer).
- **Ret ikke barnets fejl direkte.** Gentag med korrekt udtale med mindre andet er aftalt med talepædagog
- **Vær opmærksom på hvornår du afkræver barnet et svar.** Vurder hvor barnet er i sin sproglige udvikling, aflæs barnets kropssprog og undgå at lægge et u hensigtsmæssigt pres på barnet. Vurder hvornår det er i overensstemmelse med barnets udvikling ift. Sprog, personlighed, dannelse, respekt at kunne afkræve et svar fra barnet.

Relationen er det vigtigste ift. at skabe det gode rum for sproglig udvikling. Det stiller store krav til at personalet er nærværende og oprigtig interesseret i kontakten.

Samtale:

Personalet samtaler med børnene og viser dermed samtalens princip om turtagning. Personalet guider børnene sprogligt i barn-barn relationen når der er behov for det, også ved konflikter. Barnet skal også lære at aflæse det nonverbale sprog, den andens udtryk og kropssprog. Sæt ord på hvordan man har det, når man ser sådan her ud.

Sang:

Syng gerne i et langsomt tempo, det gør det nemmere for børnene at høre endelserne og at følge med. Brug fagter.

Leg sanglege:

F.eks. "En elefant kom marcherende", "jeg gik mig over sø og land", "bro bro brille", "er Emma kommet ja hun er", "Der har været en lille påskehøne", "Tornerose var et vakkert barn" mm.

Læsning:

Personalet kan benytte de rum vi har i institutionen (biblioteket i bh, læserummet i vug, legepladsen, spirerummet onsdag formiddag, mødelokalet mm.) som læserum. Personalet skal tage sig tiden til oplæsning som en aktivitet på lige fod med andre aktiviteter. Oplæsningen skal kunne forgå forholdsvis uforstyrret, med mulighed for fordybelse.

Dialogisk oplæsning:

Læs den samme bog flere gange, stil åbne spørgsmål til indholdet, lyt til barnet, svar på

barnets spørgsmål, opfordrer barnet til at fortælle ud fra billederne.

Lav evt. noget kreativt eller en leg ud fra bogen.

Læs litteratur som passer til barnets alder. Vælg litteratur som er skrevet i barnets levetid for at få et nutidigt sprog, samt klassikere. Peg gerne med fingeren på teksten for at vise at teksten har en betydning, det er der historien kommer fra. Peg for at angive læseretningen.

Skriftsprog:

Personalet skal støtte børnenes naturlige interesse og præsentere dem for skrift, læseretning, børneskrivning og bogstaver. Vis børnene deres navn på skrift. Opfordrer dem til at lege skrive f.eks. deres navn på en tegning, ønskeliste til jul, indkøbsliste, opskrifter på hvad vi skal bruge til at bage, skrive en historie mm.

Spil:

Vendespil, lydlotto, kimsleg, billedlotteri mm.

Digitale medier:

Personalet skal indhente ideer og viden om brugen af i-pads, digital kameraer, video, computer mm.

Lad børnene bruge læringsrige spil på computer og I-pads som understøtter forståelsen af det talte og skrevne sprog (pixeline, multidansk.dk mm.)

Brug f.eks I-pad til at tage billeder og filme børnene som så fortæller/gengiver historier.

Lad børnene bruge digitalkamera til at tage billeder fra deres verden. Print billederne ud eller vis dem på skærmen evt. som photostory. Brug billederne som afsæt til samtale.

Særlige tiltag:

Børn med særlige sproglige udviklings vanskeligheder deltager i forløb i mindre sproggrupper, hvor der laves forskellige aktiviteter som styrker deres sprog. Dette sker i Samarbejde med sprogvejleder og talepædagog.

Læseleg: Børn, der ved den nationale sprogtest havner i fokuseret eller særlig indsats tilbydes at deltage i en læselegsgruppe, hvor der er fokus på dialogisk oplæsning både hjemme og i institutionen.

Børn med anden etnisk baggrund end dansk får sprogstimulering af en to-sprogs medarbejder fra sprogstøtte korpset, efter behov.

Tegn på læring

0-3 årige:

- At børnene viser nysgerrighed og interesse for lyd og sprog
- At børnene viser interesse for oplæsning
- At børnene begynder at lege med sproget
- At de mindste begynder at følge en sproglig opfordring

3-6 årige:

- At de større børn begynder at vise interesse for skriftsprog
- At børnene begynder at løse konflikter ved hjælp af sprog
- At børnene bruger sproget til at danne relationer og indgå i leg
- At børnene giver udtryk for egne behov
- At børnene aflæser non-verbalt sprog.

Dokumentation

- Valg af dokumentation ud af huset:
Dagbog til forældrene på nembørn, billeddokumentation evt video.
- Valg af dokumentation internt:
Udviklingsbeskrivelser. Sprogvurdering. Billeder fra hverdagen/aktiviteter.

Evaluering

Personalet evaluerer børnenes udvikling løbende via udviklingsbeskrivelser og sprogvurdering ved 2,10-3,4 år samt ved 5 år.

Det vurderes løbende om der skal iværksættes tiltag med yderligere sprogstimulering. Hvis sprogvurderingen viser at barnet ligger i fokuseret eller særlig indsats, underskriver forældrene samtykkeerklæring og barnet tages op i tværfagligt forum, hvor der lægges en handleplan.

Læreplanens strategiske mål og læringsmål evalueres årligt. Er læringsmålene stadig aktuelle i forhold til den aktuelle børnegruppe eller skal den pædagogiske praksis ændres. Evaluering sker næste gang forår 2016

To gange årligt evalueres målene for det enkelte barn ud fra udviklingsbeskrivelserne og matrix.